

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 5

KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

z dnia 31 marca 2026 roku

w sprawie uwzględnienia województw w podziale rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego

Konwent Marszałków Województw RP wnosi o uwzględnienie samorządów województw w podziale rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, oraz dokonanie odpowiedniej korekty mechanizmu proponowanego podziału poprzez wyodrębnienie adekwatnej puli środków dla tego szczebla samorządu.

Zarząd Związku Województw RP w dniu 9 marca 2026 r. przedstawił stanowisko w sprawie podziału rezerwy z art. 34 ww. ustawy, oparte na analizie rzeczywistej skali ubytku dochodów w 2026 r. względem 2025 r., obejmującej łącznie dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji ogólnej. Ubytek dochodów w przypadku 14 województw wynosi 681,4 mln zł.

W toku uzgodnień stanowiska reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego propozycja uwzględnienia województw, w których odnotowano spadek dochodów, została odrzucona przez przedstawicieli organizacji reprezentujących pozostałe szczeble samorządu terytorialnego, przy jednoczesnym powołaniu się na zasadę solidarności.

Konwent Marszałków Województw RP stanowczo sprzeciwia się takiemu podejściu, uznając je za nieuzasadnione, systemowo wadliwe oraz sprzeczne zarówno z konstrukcją ustawowego mechanizmu rezerwy, jak i podstawowymi zasadami ustrojowymi finansów publicznych.

Wykluczenie województw z podziału rezerwy stanowi arbitralne ograniczenie dostępu do instrumentu ustawowo przeznaczonego dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Działanie to prowadzi do faktycznego zróżnicowania sytuacji finansowej JST w sposób niemający oparcia ani w przepisach prawa, ani w obiektywnych danych dochodowych.

Odwoływanie się w tym kontekście do zasady solidarności stanowi jej instrumentalne wykorzystanie. Zasada ta nie może być interpretowana jako podstawa do wykluczania określonej kategorii jednostek samorządu terytorialnego z mechanizmów wyrównawczych,

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

---

lecz powinna służyć ograniczeniu nierówności dochodowych w sposób uwzględniający rzeczywistą sytuację wszystkich JST.

Argumentacja, jakoby samorządy województw dysponowały nadmiernymi środkami finansowymi, nie znajduje potwierdzenia w aktualnych danych i pozostaje sprzeczna z wynikami kalkulacji dochodów przyjętymi przez Ministerstwo Finansów.

Samorządy województw realizują zadania o wysokiej kosztochłonności i znaczeniu systemowym, w szczególności:

- finansują regionalny transport kolejowy oraz wspierają funkcjonowanie publicznego transportu autobusowego,
- realizują inwestycje w infrastrukturę drogową o znaczeniu ponadlokalnym,
- prowadzą i rozwijają podmioty lecznicze o znaczeniu regionalnym.

Ograniczenie możliwości finansowych województw w tych obszarach prowadzi bezpośrednio do destabilizacji systemów usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym.

W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera sytuacja w ochronie zdrowia. Brak współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli, będącymi podmiotami tworzącymi dla zakładów opieki zdrowotnej, bezpośrednio ogranicza zdolność systemu do reagowania na pogłębiający się kryzys. Dalsza fragmentacja finansowania, w tym wykluczenie województw z mechanizmów wyrównawczych, będzie prowadzić do jego pogłębienia.

Wykluczenie województw z podziału rezerwy stanowi działanie sprzeczne z zasadą adekwatności środków do zakresu realizowanych zadań, wynikającą z art. 167 Konstytucji RP, a także z zasadą równego traktowania jednostek samorządu terytorialnego. W konsekwencji prowadzi ono do systemowego osłabienia zdolności realizacji zadań publicznych na poziomie regionalnym.

Ograniczenie udziału województw w podziale rezerwy osłabia również mechanizmy współpracy pomiędzy szczeblami samorządu, które są niezbędne do realizacji polityk publicznych o charakterze ponadlokalnym. W praktyce oznacza to zmniejszenie skali wsparcia kierowanego przez województwa do gmin i powiatów, a tym samym pośrednie osłabienie realizacji zadań na poziomie lokalnym.

Należy jednocześnie podkreślić, że samorządy województw, jako instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi, w praktyce realizowały zasadę solidarności poprzez kierowanie środków unijnych z uwzględnieniem terytorialności oraz potrzeb gmin i powiatów. Tym bardziej nieuzasadnione jest obecne odwoływanie się do tej zasady w celu wykluczenia województw z podziału rezerwy.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

Konwent Marszałków Województw RP stoi na stanowisku, że brak uzgodnienia sposobu podziału rezerwy z art. 34 ww. ustawy przez wszystkich reprezentantów organizacji samorządowych wchodzących w skład Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego skutkuje brakiem stanowiska w tej materii.

Konwent Marszałków Województw RP oczekuje uwzględnienia województw w podziale rezerwy na 2026 rok w sposób odpowiadający rzeczywistej skali ubytku dochodów oraz zapewniający zachowanie równowagi i spójności systemu finansów samorządowych.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Szymon Ogłaza

Stanowisko otrzymują:

1. Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów
2. Pan Andrzej Domański - Minister Finansów i Gospodarki
3. Pan Marcin Kierwiński – Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
4. Pan Mieczysław Kieca - Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
5. Strona Samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

